

Mångkulturell workshop på Tjejevillan

Sabrije Avdi & Emma Sjöblom

Examensarbete för Samhällspedagog (YH)-examen

Samhällspedagog

Åbo 2018

EXAMENSARBETE

Författare: Sabrije Avdi & Emma Sjöblom

Utbildningsprogram och ort: Samhällspedagog, Åbo

Handledare: Carolina Silin

Titel: Mångkulturellworkshop på Tjejevillan

Datum

09.05.2018

Sidantal 25

Bilagor 3

Abstrakt

Detta är ett handlingsbaserat examensarbete som har Tjejevillan, Barnavårdsföreningen som uppdragsgivare. Syftet med examensarbetet är att sprida kunskap till deltagarna om mångkulturalism via vår workshop.

Vi har flera mål med vårt examensarbete. Vårt första mål är att sprida kunskap om mångkulturalism. Mångkulturalism är något som blivit allt mer aktuellt men ämnet har inte diskuterats så mycket i grundskolan. Vårt andra mål med arbetet är att vår workshop skulle ha en diskriminationsförebyggande effekt inför framtiden. Vi hoppas att barn redan i tidig ålder ska få lära sig mera om andra kulturer och hur man bemöter andra människor, vilket vi tror minskar på fördomar.

Data till examensarbetet samlades in genom observationer och enkät. Vi har observerat deltagarna under workshopen och samlat in data. Enkäten som var kvalitativ, delades ut till deltagarna i slutet av workshopen för att få en helhetsbild över vad deltagarna vet och inte vet om mångkulturalism.

Examensarbetets teoretiska referensram grundar sig på mångkulturalism i skolan, diskrimination i skolan, bakgrunden till rasism och ungdomarnas delaktighet.

Språk: svenska Nyckelord: Mångkulturalism, rasism, diskriminationsförebyggande, delaktighet, socialpedagogik

BACHELOR'S THESIS

Author: Sabrije Avdi & Emma Sjöblom

Degree program: Youth work and civic activity

Supervisor(s): Carolina Silin

Title: Multicultural workshop at Tjevillan

Date 09.05.18 Number of pages 25 Appendices 3

Abstract

This is an action-based bachelor's thesis with Tjevillan, Barnvårdsföreningen as the principal. The purpose of this thesis is to increase awareness to the participants about multiculturalism via our workshop.

We have several aims with our thesis. The first aim is for the attendants to learn more about multiculturalism. Multiculturalism is something that's been growing a lot and they haven't talked about it much in primary school or high school. The second aim is to have a preventing effect of discrimination in the future. So that you at an early age already would learn about other cultures and we believe treating other people based on preconceptions will decrease discrimination. We collected the data for our thesis by observation and a survey. The observation occurred during the whole workshop and the survey was a qualitative survey which was distributed at the end of the workshop to our attendants. We handed out the survey at the end to get an overall picture of how much they know and don't know about multiculturalism.

The theoretical frame of reference for our thesis is based on multiculturalism in school, discrimination in school, the background to racism and the participation of youths.

Language: English Key words: Multiculturalism, racism, preventing discrimination, participation, social pedagogy

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och mål	1
1.2	Avgränsning.....	2
2	Bakgrund	2
2.1	Uppdragsgivare.....	3
2.2	Barnavårdsföreningen	4
3	Teori och teman för examensarbetet	4
3.1	Mångkulturalism	5
3.1.1	Konservativa mångkulturalismen.....	5
3.1.2	Liberala mångkulturalismen.....	5
3.1.3	Den pluralistiska mångkulturalismen	5
3.1.4	Den vänsteressentialistiska.....	6
3.1.5	Den kritiska mångkulturalismen.....	6
3.2	Mångkulturell pedagogik.....	6
3.2.1	Grunderna för läroplanen	7
3.2.2	Diskriminering i skolor	7
3.3	Integration	8
3.4	Rasism.....	9
3.4.1	Rasismens bakgrund	9
3.4.2	Rasism i dagens Finland.....	10
3.5	Socialpedagogik	10
3.5.1	Vad är socialpedagogik?.....	11
3.5.2	Socialpedagogik som metod.....	11
4	Datainsamlingsmetod.....	12
4.1	Kvalitativ enkätundersökning.....	12
4.2	Observationer	13
5	Arbetsprocessen.....	13
5.1	Förhandsarbete.....	14
5.2	Planering och förverkligande av workshop	14

5.3	Skrivprocessen	15
6	Workshop med årskurs 8.....	15
6.1	Mångkulturalism	16
6.2	Integration	16
6.3	Rasism.....	17
6.4	4-hörn	17
7	Workshop med årskurs 6.....	18
7.1	Mångkulturalism	18
7.2	Integration	19
7.3	Rasism.....	19
7.4	4-hörn	20
8	Resultat av enkätundersökning.....	20
8.1	Resultat av cirkeldiagram	21
8.2	Resultat öppna frågor	23
9	Sammanfattade diskussioner och avslutning.....	23
10	Källförteckning	26
	Bilaga 1.....	
	Bilaga 2.....	
	Bilaga 3.....	

1 Inledning

Detta är ett handlingsbaserat examensarbete som har Tjejevillan, Barnavårdsföreningen som uppdragsgivare. Vårt arbete handlar om vad flickor i åldern 12-14 vet om mångkulturalism. I början av arbetet kommer vi att presentera vårt syfte och mål med arbetet, våra egna kopplingar till mångkulturalism och en presentation av vår uppdragsgivare. Vår teoridel är bred eftersom det finns många underrubriker i mångkulturalism. Vi presenterar mångkulturalism, rasism, integration och socialpedagogik. Vi har också underrubriker till dessa ämnen. Vi har valt dessa ämnen eftersom det är ett aktuellt ämne i Finland.

I Finland ökar antalet invånare varje år, delvis beror detta på inflyttning. Erhållande av finskt medborgarskap beviljades år 2015 till 1454 personer medborgarskap i Finland. År 2017 beviljades 9375 personer. (Statisticsfinland, 2017)

För att kunna utföra vårt arbete har vi använt oss av två metoder, workshop och enkät. Tjejevillan har bidragit med att skaffa deltagarna till oss. Vi håller vår workshop för två grupper. Den första gruppen är flickor som går i årkurs 8 och andra gruppen är flickor i årskurs 6. Flickorna som besöker Tjejevillan är väldigt nyfikna, sociala och vill lära sig nya saker. Därför ansåg Pia Graniittiaho (uppdragsgivare) att Tjejevillan skulle vara ett utmärkt ställe att hålla en workshop om mångkulturalism. Det kommer många utomstående aktörer till Tjejevillan och håller föreläsningar och workshops. Vårt ämne upplevdes som lockande eftersom Tjejevillan inte hade behandlat ämnet mångkulturalism tidigare.

1.1 Syfte och mål

Syftet med vårt examensarbete är att sprida kunskap om mångkulturalism till våra workshopdeltagare. Med vårt arbete vill vi också skapa en workshop med låg tröskel för uppdragsgivaren att gå vidare med arbetet. När vi började samarbeta med Tjejevillan berättade fick vi veta att inte behandlat något liknande ämne tidigare. Ämnet är viktigt för dem men de har inte haft tid att ta tag i det. Tjejevillan hade tidigare varit i kontakt med Tyttöjen Talo för att skapa liknande, men det hade inte blivit av. Med vår workshop gav vi Tjejevillan chansen att hålla en liknande workshop och samarbeta med andra. Materialet innehåller teori och övningar med låg tröskel för dem som vill hålla workshop om mångkulturalism.

Målet med vårt examensarbete är att deltagarna skall lära sig något nytt inom ämnet mångkulturalism och att workshopen skall ha en diskriminationsförebyggande påverkan. Genom att få information om ämnet, delta i övningar och kunna diskutera fritt om vad mångkulturalism innebär vill vi med vår workshop öka förståelsen och kanske minska på fördomar i framtiden. Vi tycker själva att det är jobbigt att diskutera saker man inte känner till eller att diskutera känsliga ämnen, till exempel rasism. Det hjälper att vara i en trygg miljö när man diskuterar dessa ämnen och det är viktigt att känna sig bekväm med de andra som är på plats. Tjejevillan var en trygg miljö för deltagarna, som kände varandra från tidigare, vilket gjorde att de gärna ville diskutera, delade med sig och ställde frågor under workshopen.

1.2 Avgränsning

Många flickor i åldern 10-18 år besöker Tjejevillan. Endel flickor kommer regelbundet medan andra flickor kommer då och då på besök. Vi hade från början tänkt komma till Tjejevillan och hålla en workshop. Men enligt Pia Graniittiaho kunde det bli svårt att samla en grupp eftersom det är en öppen verksamhet och man inte kan vara säker på att det kommer deltagare. Hon tipsade om flickor i årskurs 8 och en ”börja 7:an grupp”. Flickorna i årskurs 8 tipsade hon om eftersom det är flickor som har besökt Tjejevillan sedan det öppnades och de är mycket aktiva och gärna deltar i program som ordnas. ”Börja 7:an” är en grupp sjätteklassister som kommer till Tjejevillan en gång i månaden för att förbereda sig inför högstadiet. Orsaken till att vi valde denna målgrupp är att det är en färdig grupp och vi inte skulle behöva oroa oss för om det kommer deltagare eller inte. Vår målgrupp begränsades automatisk till flickor i åldern 12-14 år. En orsak till att vi valde en finlandssvensk grupp är att de invandrare som kommer till Finland oftast integreras i den finskspråkiga miljön och inte den svenskspråkiga. Därför ville vi ta reda på hur mycket de här deltagarna vet om mångkulturalism.

2 Bakgrund

Vi möter mångkulturalism varje dag i våra privatliv. Sabrije har föräldrar som kommer från Kosovo och flera vänner som har annan kulturell bakgrund. Emma möter mångkulturalism via vänkrets. Mångkulturalism är ett brett och viktigt ämne. Att hålla en workshop om mångkulturalism var nervöst, eftersom man vill berätta om det så bra som möjligt. När man anser sig själv höra till den mångkulturella gruppen så blir kraven på en själv ännu högre. Vi tycker båda att det är bra att redan som ung ha kunskap om andra kulturer och veta hur man

bemöter personer med andra kulturella bakgrunder. Under vår studietid har vi ofta diskuterat vad mångkulturalism är och vi har också gjort projekt med mångkulturella grupper. Som blivande samhällspedagoger är det viktigt att vi har förmågan att arbeta med alla målgrupper, oberoende av språk och kultur. Vi ska kunna anpassa oss till alla målgrupper.

2.1 Uppdragsgivare

I december 2017 tog vi kontakt med Pia Willamo som arbetar som organisationschef på Barnavårdsföreningen i Finland. Vi hade blivit inspirerade av konceptet #brafiilis och ville veta om vi möjligen kunde göra vårt examensarbete inom det, i samarbete med Barnavårdsföreningen. Konceptet #brafiilis är ett program som förebygger psykisk ohälsa bland elever i åk 7–9. Man lär ungdomarna hur de egna tankarna, känslor och handlingar hänger ihop. Man går till skolor och håller programmet eller har en frivillig grupp.

Efter att ha bestämt träff med Pia Graniittaiaho som är enhetschef för Barnavårdsföreningen i Grankulla undersökte vi om det kunde finnas något annat arbete de gör som intresserade oss lika mycket som #brafiilis. Vi hittade Tjejevillan som ligger i Grankulla på Barnavårdsföreningens hemsida som genast väckte vårt intresse.

Den 21.2.2018 träffade vi Pia Graniittaiaho och diskuterade ett eventuellt samarbete. Efter att ha diskuterat allt från #brafiilis till Tjejevillan, bestämde vi oss för ett samarbete med Tjejevillan. Vi diskuterade även fram konceptet som blev två workshops, den första för åttonde klassister och den andra för sjätteklassister. Vi valde mångkulturalism som workshopens tema, eftersom de aldrig behandlat det temat tidigare. Dessutom hade vi lärt oss mycket om det i studierna. Träffen avslutades med att vi skrev under ett samarbetsavtal.

Tjejevillan är en plats för personer i åldern 10–18 år som identifierar sig som flickor. Man vill ge flickorna en trygg plats att umgås på, träffa nya vänner, pröva på och lära sig nya färdigheter, delta i grupper med aktiviteter samt ge dem möjlighet att påverka verksamheten. Men det är heller inget krav att man måste göra någon aktivitet, utan man kan komma till Tjejevillan och bara ta det lugnt. Målet med verksamheten är att få flickorna att känna sig accepterade och lyckade samt att skapa nya barndomsminnen. Tjejevillan är även en verksamhet som inte har någon ekonomisk gräns och därför är den gratis för alla deltagare.

Trots att åldersgränsen går vid 18 år är det inte många deltagare i den övre åldersgränsen. År 2017 hade Tjevillan sammanlagt 934 besök av 101 olika flickor varav en fjärdedel var i åldern 10–12 år och en tredjedel i åldern 13–15 år. De här flickorna har fått delta i all verksamhet som Tjevillan erbjuder. Verksamheten består av workshops, temadagar, grupper, läger och främst öppen verksamhet. De erbjuder även individuella samtal med flickorna samt spontana samtal.

2.2 Barnavårdsföreningen

Barnavårdsföreningen är en svenskspråkig barnskyddsorganisation. Den är också Finlands äldsta barnskyddsorganisation. Anna af Schultén grundade föreningen 1893. Barnavårdsföreningen hör till en av grundorganisationerna för Stiftelsen Barnens Dag som driver Borgbacken, vilket är en nöjespark i Helsingfors. Till Barnavårdsföreningen hör Tölö Barnhem, svenskspråkiga daghem och eftisar i Helsingfors, Ferie- och kurscentret Högsand i Hangö och familjeenheter: familjelinjen, familjecentret, familjehörnan och ADHD-center. Familjeenheter finns för att ge råd och stöd till barn och familjer som uppfattar vardagen som utmanande, till exempel på grund av skilsmässa eller neuropsykiatriska problem.

Barnavårdsföreningen jobbar för att förbättra barndomen, stärka föräldraskapet och arbetar för att göra samhället barnvänligare. Deras värderingar är barnets bästa, respekt och ödmjukhet, förtroende och trygghet. Föreningen är svenskspråkig men arbetar också på finska och har omkring 120 anställda. Eftersom Barnavårdsföreningen är den enda svenska barnskyddsorganisationen har de ett stort ansvar att ge svenskspråkiga tjänster till barn och familjer. (Barnavårdsföreningen, 2018)

3 Teori och teman för examensarbetet

I det här kapitlet presenteras ämnen som bildar en helhet inom mångkulturalism. Det är ämnen som vi har valt att fokusera på i vår workshop. Eftersom mångkulturalism är ett så brett ämne och vår målgrupp är tjejer i åldern 12-14 år begränsar vi arbetet till mångkulturalism i skolan. Här presenteras mångkulturalism, integration, rasism och socialpedagogik. Det är ämnen som vi har byggt vår workshop och arbete kring.

3.1 Mångkulturalism

Mångkultur, mångkulturalism eller multikulturell är tre omfattande begrepp som är svåra att definiera. Mångkultur definieras i den Svenska Akademiens ordböcker som ”samspel mellan många olika kulturer till exempel i ett land”. (ordböcker, 2015) Mångkulturalism definieras som ”förekomst av många olika kulturer och kulturyttringar i positiv samverkan”. (ordböcker, 2015) Mångkulturalism är ett begrepp som nyligen har börjat användas flitigt i skolor. Vi har valt att räkna upp fem olika perspektiv på begreppet mångkulturalism för att visa att man kan se det på så många olika sätt.

Enligt (Ljungberg, 2005) finns det fem olika ideologiska perspektiv på begreppet mångkulturalism. Den konservativa mångkulturalismen, den liberala mångkulturalismen, den pluralistiska mångkulturalismen, den vänsteressentialistiska och den kritiska mångkulturalismen.

3.1.1 Konservativa mångkulturalismen

Den konservativa mångkulturalismen säger att medlemmar av ett samhälle skall ha samma kultur. En konservativ mångkulturalism kallas till exempel till en hegemonisk kulturveckling som talar för integration.

3.1.2 Liberala mångkulturalismen

Den liberala mångkulturalismen innebär individualism och betyder att alla människor är lika oberoende om det är olikheter i ras, köns, etnisk bakgrund, klassbakgrund och sexualitet. Liberala mångkulturalismen säger att vi alla är i grunde lika eftersom vi hör den enda rasen som finns och det är den enda mänskliga rasen.

3.1.3 Den pluralistiska mångkulturalismen

Den pluralistiska mångfalden kan kopplas till den liberala för de båda står för individualismen. Det finns en skillnad och det är att det pluralistiska perspektivet värdesätter olikheter i form av ålder, kön, klassbakgrund, etnicitet, ras och sexualitet. Den vill ha olikheter och säger att de är bra och värdefulla och skall synas i samhället.

3.1.4 Den vänsteressentialistiska

Den vänsteressentialistiska mångkulturalismen är lik den liberala och pluralistiska men vill lägga vikten på att minoritetskulturer är förtryckta och är därför ”moraliskt överlägsna än andra” (Ljungberg, 2005, s. 108)

3.1.5 Den kritiska mångkulturalismen

Den sista är den kritiska mångkulturalismen, den förklarar andra som ett tankesätt som strider emot alla typer av sociala missförhållanden eller orättvisor. Den bidrar till social rättvisa. Här fokuserar man på självreflektion och självkritik för att bredda och kunna förändra den egna vyn. (Ljungberg, 2005)

3.2 Mångkulturell pedagogik

Skolans lärare bär ett stort ansvar för hur eleven formas som individ i framtiden. Läraren är en människa som bär med sig upplevelser, erfarenheter, ambitioner och kunskap. Dessa upplevelser och erfarenheter kan sedan återspeglas i hur läraren bemöter nya elever med en annan kultur. I skolan är det bra att de egna upplevelserna och erfarenheterna inte syns i mötet med elever. En medveten lärare kan med nyfikenhet och ödmjukhet diskutera olika kulturer med sina elever. Man skall vara medveten om sin egen okunskap och den egna kulturens kännetecken samt oundvikliga inflytande på ens egna upplevelser och tolkningar. (Stier & Margareta, 2009, ss. 120-121)

Syftet med den mångkulturella undervisningen är att få kunskap om sig själv genom att kunna se på andra människors tankesätt och värderingar. Man vill inte skapa ett ”vi” och ”ni” tänkande eftersom målet med den mångkulturella undervisningsformen är att varje individ hela tiden kan fokusera på sig själv och sin egen utveckling i förhållande till andra människors i samhället. Som lärare vill man kunna utveckla elevernas kännedom om att det finns olika sätt att leva på. Med mångkulturell pedagogik ökar möjligheterna till större uppskattning, medkänsla och utsträckt syn på normalitet, både bland eleverna och de vuxna som arbetar i skolor. Vilka sociala relationer byggs upp mellan lärare och elever samt eleverna emellan blir fastställande för hur läraren lyckas som pedagog. Varje elev skall få möjlighet att utvecklas utifrån egna villkor och intressen och utveckla egen identitet. (Lorentz, 2009)

3.2.1 Grunderna för läroplanen

Finlands ungdomslag tillämpar sig i ungdomsarbete, ungdomsverksamhet, ungdomspolitiken, statsförvaltningens och kommunens ansvar. Enligt (Utbildningsstyrelsen, 2017) gäller ungdomslagen tills man är 29 år. I ungdomslagen och i grunderna för läroplanen vill man stärka den kulturella mångfalden och stärka internationalismen.

När eleverna utexamineras från skolan räknar man med att de har utvecklat de förmågor och har de kunskaper som krävs. ”Finlands grundläggande utbildning vill att undervisningen i skolorna skall stödja eleverna kulturella identiteter och sporra dem att aktivt delta i egna kulturella och sociala gemenskaper och också till att de intresserar sig för andra kulturer”. (Utbildningsstyrelsen, 2017, s. 14) Undervisningen skall stärka uppskattningen för kreativitet och kulturell mångfald, främja kulturell och interkulturell kommunikation och på så sätt lägga grund för en kulturellt hållbar utveckling. ”Syftet med undervisningen är att öka förståelsen för kulturell mångfald och hjälpa eleverna att se kulturer som en obruten följd av det förflutna, nutiden och framtiden, där var och en aktivt kan medverka”. (Utbildningsstyrelsen, 2017, s. 16)

Det är viktigt att man såväl i skolan som i hemmet lär sig respektera den kulturella mångfalden. Man skall hålla sig positivt till den kulturella mångfalden och kunna använda den som en resurs. (Musk & Wedin, 2010) Deltagarna reflekterade mycket kring sina egna erfarenheter i skolan om mångkulturalism. Skolan har ett stort ansvar och det går inte alltid att mäta att det som står i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen har uppnåtts. Våra deltagare kom från Esbo och Grankulla och enligt dem diskuteras mångkulturalism väldigt lite i skolan. Nyanlända ungdomar integreras oftare på finska eftersom man klarar sig bättre i landet om man kan finska. Det är viktigt att erbjuda information om mångkulturalism också inom Svenskfinland trots att integreringen mest sker på finska.

3.2.2 Diskriminering i skolor

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. (Dahlkwist, 2010, s. 4)

Det finns tre olika typer av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering och trakasserier. Direkt diskriminering innebär att man behandlar en människa sämre i en situation än man skulle behandla andra i samma situation. Till exempel om man i skolan har en musiktimme där alla barn deltar förutom ett barn, eftersom läraren tycker det är onödigt för att barnet är döv. Indirekt diskriminering är att man behandlas sämre i en viss situation än någon annan på grund av en viss regel. Till exempel kan regeln handla om att all skolmat är lika för alla barn, men där tänker man inte på kulturskillnader och vad det kan innebära. Trakasserier innebär att någon behandlar en annan människa fel genom att kränka den personen på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Till exempel genom nedvärderande kommentarer, att frysa ut någon eller att kalla någon för fula ord på grund av personens sexuella läggning. Det är även lag på att diskriminering är förbjudet. (Dahlkwist, 2010, s. 13)

För att skapa en så trygg miljö som möjligt är det viktigt att läraren agerar på rätt sätt i skolan mot elever, föräldrar och andra lärare. En lärare ska bemöta alla elever lika, skydda varje enskild elev mot trakasserier, inte diskriminera någon, visa god anda. En lärare måste alltså ingripa om en annan lärare till exempel uppträder kränkande mot en elev. (Edling, 2012)

Att motverka och förebygga diskriminering är något vi alla borde ha i tankarna på en arbetsplats, som till exempel skolan. Det första man ska göra är att börja med det främjande arbetet. Det främjande arbetet är viktigt eftersom man med hjälp av det stärker respekten för andra och deras lika värde och motverkar diskriminering. Det andra man ska göra är att inleda det förebyggande arbetet. Med det ska man försöka förhindra risken för diskriminering och kränkning. Det betyder alltså att man hela tiden har koll på hur det fungerar genom att ha regelbundna kartläggningar över arbetsplatsen/skolan. Det sista som behövs är det åtgärdande arbetet. Med det menas "rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, när det väl inträffat." Det betyder att man försöker utreda hur problemet uppstått och lösa det så snabbt som möjligt. Det är därför väldigt viktigt att man i skolan rapporterar om man blir utsatt för eller ser någon annan bli utsatt för diskriminering. (Dahlkwist, 2010, ss. 16-18)

3.3 Integration

Integration betyder att man bosätter sig i ett land och skaffar kunskaper och färdigheter som man behöver för det samhället. Några sätt att göra det är genom att lära sig språket, hitta en arbetsplats/studieplats eller få kontakter till det finska samhället. (Infopankki, 2018) Man

kan säga att det finns två olika typer av integrationsförståelser, samhällig och individuell. Ett samhälle kan vara integrerat när det har etablerats ett sammanhängande nätverk av sociala relationer mellan olika grupper och system i samhället, till exempel familjer, skolor och företag. En individ är däremot integrerad då han eller hon har fått kontakter och sociala band till en viss samhällsgrupp. (Madsen, 2006, s. 135)

För att integreras som barn eller ungdom i ett land så krävs det att man känner sig trygg och välkommen i skolan. Det är lärarens uppgift att se till att barnet eller ungdomen känner sig trygg och välkommen. För att läraren i det här fallet ska göra ett så bra jobb som möjligt krävs det att han eller hon känner till vilka kunskaper som behövs. Det finns 11 punkter som en lärare ska utgå ifrån om han eller hon undervisar i mångkulturell klass enligt erfarna lärare, experter och forskare i USA. Läraren måste bli medveten om sin egen identitet, sina fördomar och rädslor. Läraren måste göra målen för undervisningen tydliga för sig själv och klassen. Eleverna ska tränas i sin förmåga att reflektera och analysera. Klassrumsmiljön ska vara trygg. Undvik ett ”vi och dom-perspektiv” genom att undervisa om grundläggande begrepp. Eleverna ska lära sig genom kursmaterial eller övningar handledda av läraren, inte av klasskamrater. Koppla nya kunskaper till elevernas egna erfarenheter och intressen. Använd relevant material för att engagera eleverna att se nya perspektiv. Planera undervisningen och klassrumsaktiviteterna noga. Var förberedd på konflikter och/ eller motvilja är eleverna ska diskutera och göra övningar. Ge feedback på elevernas arbete. (Ekstrand & Ekstrand, 2009, s. 85) Integration är en process som sker genom gemensam förståelse och samtycke. (Madsen, 2006, s. 143)

3.4 Rasism

Det första vi kommer berätta om är rasismens bakgrund för att få en bild av hur länge rasism funnits i vårt samhälle och i världen samt hur den utvecklats från 1900-talet till 2000-talet. Det andra vi kommer att berätta om är diskriminering i skolor.

3.4.1 Rasismens bakgrund

Begreppet rasism kan beskrivas som de hatiska eller negativa känslor och handlingar som uppstår hos en viss etnisk grupp för en annan grupp. Till exempel använde sig Hitler av det genom att mörda judar i Europa med hjälp av rasistiska teorier. Rasismens höjdpunkt var på 1900-talet och är vad Fredrickson kallar för ”öppet rasistiska regimerarnas” uppgång och fall. I amerikanska södern uppstod lagar och inskränkningar i de svartas rösträtt, vilket innebar att afroamerikanerna hamnade i en underklass. Man framställde även svarta män

som ”lystna odjur fyllda av begär efter vita kvinnor”. Man började även ta livet av svarta genom olika typer av metoder, oftast genom tortyr. Som vit fick man heller inte gifta sig med en svart och vice versa. Efter andra världskriget skedde en förändring i världen och man började sakta men säkert kämpa mot rasism och diskriminering. Det skedde på grund av Nazitysklands fall, eftersom Nazismen haft en stor påverkan på rasismen. (Fredrickson, 2003, ss. 15-16)

Trots att rasismen minskat sedan 1900-talet är den ännu idag ett problem i flera länder runt om i världen. Speciellt rasism på grund av etnicitet har blivit ett problem, speciellt i Storbritannien, Frankrike och USA. Det har bildats olika samhällsgrupper i länderna med olika kultur som sedan har blivit klassificerade till olika nivåer. I vissa länder riktas rasismen mot hudfärg och kultur medan det i ett andra länder är enbart kulturen. I länder där kristendomen är i dominans är det ofta muslimer som blir utsatta för motsvarigheter till biologisk rasism. På 2000-talet är det oftast religionen som är orsaken till konflikter mellan människor. (Fredrickson, 2003, ss. 125-134)

3.4.2 Rasism i dagens Finland

År 2016 publicerade det finska inrikesministeriet information om att 77% av de hatbrott som görs i Finland är av rasistiska skäl. De som utför dessa hatbrott är enligt statistik unga män som är infödda finländare. ” Ett hatbrott kan vara vilken som helst gärning som i Finlands nationella lagstiftning föreskrivs som brott” skriver de på sin hemsida. 77% är en hög siffra och endast en del av de hatbrott som utförs i Finland kommer till polisens kännedom. (Inrikesministeriet, 2016)

Av de hatbrott som görs i Finland är största orsaken till på grund av etniskt eller nationellt ursprung, på nästa plats är hatbrott på grund av religion eller övertygelse, näst längst ner är hatbrott på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck och längst ner är hatbrott som görs på grund av funktionsnedsättning. Sammanlagt är det 1079 anmälda hatbrott som gjorts år 2016. Enligt statistiken har hatbrott minskat med 14% från år 2015 till 2016. (Polisyreshögskolan, 2017)

3.5 Socialpedagogik

Vi har valt att ta med socialpedagogik som en teoridel i vårt arbete, eftersom många av de val och metoder vi använt oss av kan kopplas till socialpedagogik. I det här kapitlet kommer

vi att berätta om vad socialpedagogik är och vad det används till samt att utvärdera hur man kan koppla det till vårt examensarbete.

3.5.1 Vad är socialpedagogik?

Med socialpedagogik avses att inkludera och integrera människor i samhället (Madsen, 2001) och att kunna förstå och få människor att kunna ingå i olika samhälleliga gemenskaper (Cederlund & Berglund, 2017). Socialt arbete syftar på den eller dem som är i behov av en förändring av sin livssituation vilket i sin tur kräver att nya kunskaper och färdigheter utvecklas. (Cederlund & Berglund, 2017, s. 88) Det är något vi ville uppnå med vår workshop. ”Socialpedagogik är en mellanform mellan allmän pedagogik och socialt arbete”. (Cederlund & Berglund, 2017, s. 7)

Socialpedagogiken har beskrivits som en särskild strategi som bidrar till samhällets integration, vilket i sin tur har gjort att samhället fått svar på några av sina integrationsproblem. Med socialpedagogik vill man förhålla sig till utstötta och marginaliserade grupper på ett särskilt sätt. ”Socialpedagogiken ändrar karaktär och innehåll i förhållande till vilka sociala, kulturella och pedagogiska nödsituationer det industriella samhället skapar” (Madsen, 2001, s. 15) Man kan säga att socialpedagogiken genomgått tre faser. Fas 1 1850-talet till omkring 1900-talet, Fas 2 1900-talet till 1970-talet och Fas 3 1970-talet fram till idag. Under fas 1 fick socialpedagogiken sin början i Tyskland av den tyske pedagogen Poul Natorp. Man ville utveckla allmänna och elementära mänskliga egenskaper som sätter människan i position att leva i samhället. Under fas 2 ändrades socialpedagogiken. Man omdefinierade den till att försöka lösa problemet med att integrera och hjälpa arbetarklassen och deras barn i samhället. Under fas 3, som vi befinner oss i än idag, förändrades socialpedagogiken ytterligare. Socialpedagogiken har börjat bli allt mer förebyggande i den här fasen. (Madsen, 2001, ss. 15-17) Det är också den här fasen vi valt att arbeta mest med.

3.5.2 Socialpedagogik som metod

Berglund och Cederlund (enligt Berglund, 2000) skriver tips på hur socialpedagogik kan förstärka lärarprocessen positivt, vilket vi använt oss av som stöd för vår övning 4-hörn. Vi valde att använda oss av övningen 4-hörn eftersom vi ansåg att det var viktigt att deltagarna i vår workshop skulle få utrymme att själva berätta vad de varit med om angående ämnet rasism. Vi var även måna om att deltagarna endast skulle behöva dela med sig av så mycket som de själva var bekväma med. Eftersom deltagarna kände varandra bra från tidigare var

det inte svårt för oss att skapa ett bra samarbetsklimat. Man arbetar även bättre om man är på bra humör, vilket vi ville bidra till med att ha en övning där deltagarna fick vara med och få röra på sig istället för att bara sitta och lyssna på vår teori (Cederlund & Berglund, 2017, ss. 77-78)

4 Datainsamlingsmetod

Som metod för vår datainsamling valde vi att göra en enkät som delades ut efter workshopen. Enkäten har vi som bilaga 1. Vi valde att använda oss av observationer under hela workshopen. Vi valde att skriva ner observationerna eftersom vi inte räknat med att de skulle diskutera så mycket som det gjordes. Vi valde att göra en kvalitativ enkät eftersom det är ett effektivt sätt att ta reda på om deltagarna lärt sig något nytt under vår workshop. Frågorna i enkäten var enkelt formulerade eftersom ämnet är känsligt och deltagarna var unga.

4.1 Kvalitativ enkätundersökning

”Syftet med undersökningen måste vara avgörande för vilket slags metod man använder sig av”. (Trost & Hultåker, 2016, s. 17) Vi ville skapa en enkät som ger oss information om huruvida deltagarna har lärt sig något nytt om mångkulturalism under vår workshop. En förenklad förklaring på skillanden mellan kvalitativ och kvantitativ undersökningar är att man använder sig av siffror när det handlar om kvantitativ. Det är också möjligt att kombinera de båda undersökningsmetoderna. (Trost & Hultåker, 2016)

Vi skapade enkäten själva. Uppdragsgivaren hade inga önskemål utan gav oss helt fria händer när det gällde workshopen. I Tjejevillan har de inte behandlat mångkulturalism tidigare och visste därför inte vad de skulle fråga efter med enkäten. Enkäten innehåller inga frågor om Barnavårdsföreningen eller Tjejevillan. Deltagarna som besöker Tjejevillan har kommit dit sedan verksamheten inleddes, därför ansåg vi det inte vara relevant att ställa frågor om Barnavårdsföreningen eller Tjejevillan i vår enkät.

Vi ville ha en så entydig enkät som möjligt eftersom deltagarna var unga och vi är själva av den åsikten att enkäter kan vara jobbiga att fylla i. De kan vara för långa, för komplicerade eller ha ett svårt språk. Utseendemässigt ville vi att enkäten skulle koppla till vår workshop. Därför har vi genomgående använt oss av samma färger och figurer. Mångkulturalism är ett så brett ämne och därför har vi valt att behandla integration och rasism skilt. Båda begreppen hör till ämnet mångkulturalism, men vi ville ha flera rubriker för att göra det enkelt för deltagarna.

Vår enkät bestod av tio frågor och började med frågor om ålder och kommun. Vi frågade efter den här information eftersom deltagarna kom från två årskurser och från olika kommuner. Enkäten hade tre huvudrubriker: mångkulturalism, integration och rasism. Varje huvudrubrik innehöll tre till fyra frågor om varje ämne. Som svarsmetod valde vi att låta deltagarna svara genom att ringa in sitt svar, ”ja” eller ”nej”, på enkäten. I enkäten hade vi också tre öppna frågor där deltagarna fick svara på frågan med egna ord. De tre öppna frågorna i vår kvalitativa enkäten gjorde det lättare att få reda på deltagarnas tankar.

4.2 Observationer

En övning vi valde att ha med i workshopen är 4-hörn. Övningen går ut på att ledaren eller ledarna läser upp påståenden för deltagarna. Deltagarna får då ställa sig i det hörn som passar bäst in på vad de själva tycker. Tre av hörnen är givna val och ett är öppet. Då deltagarna valt sitt hörn kan man antingen i mindre grupper eller i stor grupp diskutera varför man valde just det hörnet man valt. Vi valde att ha ”Håller med/Ja”, ”Håller inte med/Nej”, ”Håller delvis med” och ”vet inte” som våra fyra hörn. Det är även viktigt att poängtera att man inte måste dela med sig av sitt val av hörn för någon, utan det är helt frivilligt.

Eftersom vi redan från början visste att vi skulle ha att göra med grupper där deltagarna känner varandra, tänkte vi att 4-hörn kunde vara en passande övning.

Under övningen bestämde vi att en av oss skulle läsa de påståenden vi hade medan den andra observerade gruppen och skrev ner eventuella kommentarer som deltagarna hade. Från första början hade vi inte planerat att göra så, men då vi märkte att flickorna var mycket pratsamma och hade åsikter om det mesta tänkte vi att det skulle gynna oss att skriva ner vad de säger. Vi skrev ner sådant som hade med övningen att göra. De ville gärna dela med sig av sina erfarenheter och varför de hade valt ett hörn. Den observationsteknik vi använde oss av är direkt observation. Direkt observation innebär att man i stunden observerar med egna ögon vad som händer framför en. Den grundar sig på antaganden om att det ibland är bäst att observera någonting i stunden. En fördel med metoden är att det är en direkt observation och att det inte finns någon tidsfördröjning mellan själva händelsen och registreringen av händelsen, utan allting sker direkt. (Einarsson & Chiriac, 2002, ss. 24-25)

5 Arbetsprocessen

Från början var inte tanken att göra en mångkulturell workshop utan att gå #brafiilis grupphandledarutbildning och dra våra egna träffar med en grupp för att sedan utveckla

något ur det. Av en slump råkade vi komma över Tjejevillan och kom på idén som sedan kom att bli vårt examensarbete. I det här kapitlet går vi igenom planeringsprocessen, förverkligande av idén och skrivprocessen. Vi är två som skriver arbetet och har valt slumpmässigt att dela upp vem som skriver vad.

5.1 Förhandsarbete

I december 2017 var vi på en #brafiilis inspirationsdag. Vi hade blivit intresserade då vi hört om konceptet av en studiekamrat som skrev sitt examensarbete i samarbete med barnavårdsföreningen i Västra Nyland. Efter inspirationsdagen var vi väldigt inspirerade och intresserade att utveckla något utgående från att leda våra egna träffar. Vi började planera vad vi ville göra med konceptet #brafiilis och de idéer vi gillade bäst var en verktygshandbok för deltagarna i träffarna, att utveckla en app som skulle motsvara verktygshandboken eller leda #brafiilis träffar på engelska för en mångkulturell grupp. Både appen och mångkulturell #brafiilis grupp lät lockande i barnavårdsföreningens öron så vi bestämde oss för att träffas och diskutera hur vi kunde förverkliga idén. Vi bokade in ett möte i februari tillsammans med Pia Graniittiaho som arbetar som enhetschef för programmet ”Stöd för föräldraskapet” i Grankulla. Av en slump kom vi över information om Tjejevillan, där Pia också arbetar. Då vi läst om vad Tjejevillan är blev vi intresserade av att samarbeta med dem också. Under träffen med Pia valde vi att inte arbeta med #brafiilis utan att i stället hålla två mångkulturella workshopar med en ”börja sjuan grupp” och åttonde klassister som brukar besöka Tjejevillan efter skolan. Pia var intresserad av temat mångkulturalism eftersom de inte haft det temat ännu.

5.2 Planering och förverkligande av workshop

Planeringen av workshopen var både lätt och svår. Vi hade vårt huvudtema och utgående från det valde vi att dela in workshopen i mindre delar. Det första vi skulle gå igenom var mångkulturalism, eftersom vi ville att deltagarna skulle få en uppfattning om vad det betyder. Efter det valde vi att ha en kort presentation om integration och vad det innebär. Sista delen vi ville ha med var rasism, eftersom ämnet är viktigt och för att vi själva anser att det ännu är ett stort problem i Finland.

Svenska YLE (2017) skrev en artikel om en kvinna som heter Marjaana Toiviainen. Toiviainen arbetar som pastor i Finland och är även en känd förespråkare för asylsökande och mänskliga rättigheter. Efter allt hat hon fått utstå på grund av sitt förespråkande har

hon valt att lämna landet. ” Jag kan inte längre bo i det här landet. Jag flyttar bort nästa månad. Det går inte längre att leva i det här landet” skrev hon i ett Facebook inlägg 2017. Hennes orsaker till varför hon valt att flytta är på grund av den rasism hon och hennes vänner fått utstå. Toiviainen är även grundare för gruppen ”Refugees Welcome” som ordnar privat inkvartering för flyktingar (Simberg, 2017)

Eftersom vi ordnat ganska många workshoppar under studietiden visste vi att det kan bli tröttsamt för deltagarna att bara sitta och lyssna och ta in information om ett nytt ämne. För att undvika det här valde vi att ha med en 4-hörn övning för att aktivera deltagarna och få dem att tänka på mångkulturalism i vardagen. I en undervisningssituation är eleverna eller deltagarna oftast passiva. Det här anses inte vara den bästa inlärningsmetoden. Forskning har visat att man lär sig bättre genom att aktivera sig. (van Driel, Darmody, & Kerzil, 2016) Som avslutning fick ungdomarna besvara en kvalitativ enkät med samma tema som workshopen. Vi ville ha en enkät för att kunna jämföra och mäta vad deltagarna i vår workshop visste om temat mångkulturalism efter vår workshop.

5.3 Skrivprocessen

Skrivprocessen var den svåraste delen eftersom det var viktigt att hitta relevant litteratur för ämnet. Det var även svårare att skriva då vi var två eftersom vi inte alltid kunde befinna oss på samma plats. För det mesta löpte skrivandet riktigt bra, speciellt om man inte behövde använda sig av litteratur. Det första vi gjorde var att bygga upp en tillfällig innehållsförteckning som innehöll det viktigaste: inledning, bakgrund, uppdragsgivare, teori, arbetsprocessen, utförande och avslutning. Efter det lånade vi böcker som vi ansåg kunde passa bra till arbetet. Det första vi skrev var kapitlet om utföranden, det vill säga workshopen. Efter det delade vi upp arbetet mellan oss. Det möjliggjorde att vi kunde skriva utan att den andra var närvarande. Som helhet gick skrivprocessen väldigt smidigt.

6 Workshop med årkurs 8

I det här kapitlet kommer vi gå igenom workshopen vi hade med åttonde klassister. Vi berättar om vad workshopen handlade om samt resultaten av de observationer vi gjorde under workshopen.

I vårt första utförande med Tjejevillan hade vi fyra flickor från årskurs åtta. Tjejevillan är en öppen verksamhet så det är svårt att veta på förhand hur många deltagare som är på väg. Tjejevillan hade frågat flickor från årskurs åtta om de var intresserade av att delta i vår

workshop. De var positivt inställda eftersom de inte behandlat mångkulturalism på Tjejevillan tidigare. Vi var väldigt nöjda över fyra deltagare i vår workshop.

Vår workshop bestod dels av teori om mångkulturalism, integration och rasism, dels av en fyra hörn övning. Vi förklarade varje begrepp så att deltagarna skulle förstå vad det betyder, berättade om teorierna och därefter ställde vi frågor om ämnet. På våra frågor fanns inget rätt eller fel svar, utan vi ville ta reda på vad ungdomarna tänkte om begreppen. Vi uppmuntrade deltagarna att aktivt delta i workshopen och gärna avbryta och ställa frågor om något var oklart eller om de ville diskutera ämnet. Vi uppmuntrade deltagarna att dela med sig av sina erfarenheter för att få en tydligare bild av hur ungdomarna tänkte och upplevde ämnet. Deltagarna deltog aktivt i diskussionerna under workshopen, precis som vi hade önskat.

6.1 Mångkulturalism

Vi började med att ställa frågan om deltagarna tidigare hört om begreppet mångkulturalism. På det här sättet fick vi från början en bild av hur många som kände till begreppet mångkulturalism. Vi fortsatte med att berätta definiera begreppet mångkulturalism och presentera synonymer, till exempel mångkultur och multikulturalism. Sedan gav vi en kort historik om Finlands invandrarbakgrund. Som tidigare nämnt ställde vi frågor om ämnet efter teoridelen. I samband med begreppet mångkulturalism ställde vi frågan ”På vilket sätt skulle du försöka kommunicera med någon som hade ett annat språk än dig själv?” Alla fyra flickor svarade att de inleder på svenska eller finska och byter till engelska om de inser att personen inte förstår dem. De byter till engelska eftersom de tyckte att språket är så internationellt och att de flesta kan det. Vi avslutade behandlingen av ämnet mångkulturalism med att räkna upp organisationer som arbetar med mångkulturalism i Finland: Finlands Röda Kors, Väestöliitto ry, Folkhälsans förbund rf och Amnesty International. Eftersom organisationerna inte nödvändigtvis var bekanta för ungdomarna från tidigare, berättade vi kort om varje organisations syfte.

6.2 Integration

Det andra ämnet i workshopen var integration. Vi började med att fråga deltagarna om de kände till eller hade hört om integration. Begreppet kan vara svårt att förstå. Vi förklarade integration genom att beskriva hur man kan integreras i ett annat samhälle, till

exempel genom att lära sig språket, få ett jobb eller en studieplats och genom att få kontakter till det finländska samhället.

Vi ställde tre frågor; ”Kommer ni på flera sätt att integrera någon i det finländska samhället”, ”Hur tror de att personer i Finland skulle integreras på bästa sätt” och ”Tycker ni att Finland borde ta in flera invandraren?”. På den första och den andra frågan svarade deltagarna lika, eftersom frågorna påminner om varandra. De ansåg att det bästa sättet att integreras på är att lära sig språket och att skaffa jobb. På den sista frågan svarade en av deltagarna att ”Finland är ett så konservativt land att det inte skulle funka”. De flesta höll med och tyckte att det inte skulle ”rymmas” fler människor i vårt land, för att vi inte kan hantera det.

6.3 Rasism

Tredje ämnet var rasism. Rasism var något alla deltagare kände till från tidigare. Ingen av deltagarna kunde definiera ämnet, men de kunde med egna ord berätta vad den ansåg att det betyder. Som exempel angav de då en person behandlas annorlunda på grund av sin religion. Här berättade vi också kort om teori och sedan ställde vi tre frågor i anslutning till ämnet. Frågorna var ”Hur skall man bemöta människor med en annan kulturell bakgrund?”, ”Om man ser en rasistisk handling, vad kan man göra för att försöka stoppa den?” och ”Vad är rasism enligt dig?”

Frågan ”vad är rasism enligt dig?” svarade deltagarna på redan i början workshopen. De svarade att det kunde vara allt från att behandla någon annorlunda på grund av hudfärg, till att behandla någon annorlunda på grund av språk. De ansåg inte att de bemöter personer med annan kulturell bakgrund på annat sätt än de bemöter alla andra. Om de såg en rasistisk handling i skolan skulle alla fyra deltagarna gå emellan och stoppa den. En deltagare poängterade att hon ”tolererar inte sånt, hon skulle genast gå emellan oberoende vem det är”.

6.4 4-hörn

I övningen 4-hörn hade vi fyra frågor som lästes upp. Deltagarna fick välja mellan de fyra svaren: ja/håller med, ja/håller delvis med, håller inte med och vet inte.

Första frågan var ”Har du upplevt rasism i skolan?” En deltagare svarade ”håller med/ja”, en svarade ”håller delvis med/delvis ja” och två svarade ”vet inte”. Deltagarna fick dela med sig av sina egna erfarenheter om de ville. En av deltagarna hade via lappar fått kommentarer

om att hon ”är så vit”. Samma deltagare hade fått otrevliga kommentarer på grund av att hon är amerikan.

Andra frågan var ”Har du sett rasism i skolan?” Tre av deltagarna svarade att de hade sett en rasistisk handling i sin skola och en svarade ”vet inte”. Deltagarna berättade att de konstant hör rasistiska skämt och kommentarer i skolan. Kommentarer är inte avsedda för dem utan det är skämt och kommentarer de hör i korridoren i skolan.

Tredje frågan var ”Har du hört någon skämta om en annan persons bakgrund?” Alla fyra deltagarna svarade ”ja/håller med”. Här hade deltagarna upplevt att personer har kommenterat allt från utseende till bakgrund.

Fjärde frågan var ”Skulle du börja tala engelska med en annan person som ser ut att komma från en annan kultur?” Två deltagare svarade ”håller med/ja”, en svarade ”vet inte” och en svarade ”håller inte med/nej”. Eftersom en av deltagarna är amerikan av väljer hon alltid att tala engelska först med alla. En annan deltagare ansåg att det var ”offensive” att tala engelska först med någon. Deltagarna berättade också att de brukar tala engelska i skolan när det är rast och att de under rasten fått kommentaren ”det här är en svensk skola”.

7 Workshop med årskurs 6

I det här kapitlet kommer vi gå igenom workshopen vi hade med sjätteklassister. Vi berättar om vad workshopen handlade om samt resultaten ur de observationer vi gjorde under workshopen.

7.1 Mångkulturalism

Det första temat vi hade var mångkulturalism. Vi förklarade vad ordet betydde och berättade sedan kort om Finlands historia angående mångkulturalism. Efter att vi berättat klart ställde vi deltagarna frågan ”På vilket sätt skulle du försöka kommunicera med någon som hade ett annat språk än dig själv”. Alla svarade att de först skulle försöka kommunicera på finska eller svenska och sedan försöka på engelska. Som avslut gick vi igenom fyra stycken organisationer som i Finland arbetar med mångkulturalism: Finlands Röda kors, Väestöliitto ry., Folkhälsans förbund r.f. och Amnesty International. Vi frågade deltagarna om de hört om organisationerna förut varav alla hade hört om Finlands Röda kors och Folkhälsans förbund r.f.

7.2 Integration

Det andra temat under workshopen som vi hade var integration. Först berättade vi kort om vad det är och sedan räknade vi upp några sätt att integreras i ett land. I det här fallet var begreppet integration nytt för deltagarna. Flickorna kunde berätta att de har hört om ordet i skolan men kunde inte berätta vad själva ordet betyder. Vi ställde sedan två frågor av deltagarna: ”Kommer du på något fler sätt att integrera någon i det finländska samhället?” och ”Hur tror du att personer i Finland skulle integreras på bästa sätt?” På den första frågan och andra frågan svarade deltagarna väldigt lika. De ansåg att man integreras bäst genom att lära sig språket, skaffa sig vänner och fritidsintressen. Nästa punkt i workshopen var kort statistik om integration i Finland under de senaste 12 månaderna. Vi hade valt att ta med två stycken delar av statistiken, de som fått positiv medborgarskapsansökan och de som fått permanent uppehållstillstånd. Vi förklarade kort vad medborgarskapsansökan och permanent uppehållstillstånd betydde varefter vi ställde frågan ”Tycker du att vi i Finland borde ta in fler invandrare?” På frågan svarade deltagarna både ja och nej, eftersom de ansåg att om Finland tar emot för många än de kan hantera så kommer det istället leda till att hemlösheten kommer bli ett problem.

7.3 Rasism

Det tredje temat som vi hade var rasism. Vi började med att berätta vad rasism är och om rasistiska handlingar. Här visste alla vad redan vad rasism är och vad det betyder. Efter det hade vi tre stycken frågor som vi frågade deltagarna: ”Hur ska man bemöta människor med annan kulturell bakgrund?”, ”Om du ser en rasistisk handling, vad kan du göra för att försöka stoppa den?” och ”Vad är rasism enligt dig?” På första frågan svarade alla att man alltid ska bemöta människor på det sättet som man själv vill bli behandlad på och att man inte ska särbehandla någon annan människa på grund av deras kultur, religion eller språk. På frågan så tog de först ett exempel om att de i skolan skulle säga ifrån om någon annan elev var rasistisk och att de till och med någon gång sagt ifrån då de sett/hört någon vara rasistisk. Däremot var de osäkra på om de skulle våga gå fram till någon vuxen som var rasistisk mot någon annan, eftersom de själva är så unga. Men istället skulle de säga till någon vuxen i närheten eller ringa någon om hjälp. På sista frågan svarade deltagarna att rasism är om någon säger fula ord åt någon på grund av till exempel hudfärg.

7.4 4-hörn

I 4-hörn övningen hade vi valt att ha med fyra stycken påståenden. Det första påståendet var ”Har du upplevt rasism i skolan?” Här svarade en av deltagarna håller med/ ja och fem deltagare håller delvis med/delvis ja. De berättade att de hört rasistiska skämt och kommentarer i korridorerna. En av deltagarna berättade att det finns en kille i skolan som använder ”n-ordet” varje dag i skolan. Dessutom upplevde de att då några killar i skolan skämtade om homosexualitet betedde de sig rasistiskt vilket egentligen faller under kategorin heterosexism.

Andra påståendet var väldigt likt det första, ”Har du sett rasism i skolan?” och där svarade de samma som på första påståendet. En deltagare sa håller med/ ja och fem deltagare håller delvis med/delvis ja. De hänvisade till vad de svarat på första påståendet som svar på det här påståendet, det vill säga att de sett rasism i skolan.

Tredje påståendet var ”Har du hört någon skämta om en annan persons bakgrund?” varav alla deltagarna svarade håller med/ ja. En deltagare berättade att en kille som är adopterad fått kommentarer som ”hur kom du hit?” och ”kom du hit med gummibåt?” I det här fallet hade till och med en lärare hört vad de sagt men valt att ignorera att de kommenterade detta åt killen. En annan deltagare berättade om att hon i Tyskland varit med om att en flicka från Indien fått elaka kommentarer av killar och att hon och hennes vänner fått försvara flickan.

Sista påståendet vi hade var ”Skulle du börja tala engelska med en person som ser ut att komma från en annan kultur” varav alla deltagare svarade håller delvis med/delvis ja. Här svarade de likadant som de gjort tidigare under workshopen, att de först skulle försöka på svenska eller finska för att sedan byta till engelska om det behövdes.

Efter sista påståendet var det dags för vår enkät. Enkäten kommer vi berätta om i följande punkt.

8 Resultat av enkätundersökning

Vår enkät var baserad på vår workshop så frågorna hade samma tema som vi haft i den. I det här kapitlet kommer vi presentera enkätsvaren samt jämföra kort svaren mellan de olika grupperna. Vi valde att ha en enkät i slutet av workshopen för att testa deras kunskaper om ämnet och för att se om deltagarna lärt sig något av vår workshop. Enkäten är bifogad som separat bilaga (bilaga 1).

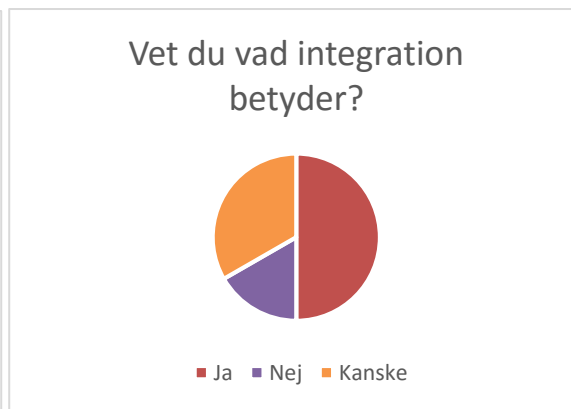
Vi fick totalt tio stycken svar på vår enkät, fyra från första gruppen och sex från andra gruppen. Alla deltagare svarade på enkäten. Deltagarna i första gruppen var alla 14 år gamla och deltagarna i den andra gruppen var hälften 13 år och hälften 12 år. Som resultat kan man se att deltagarna i första gruppen, det vill säga de som gick i åttan kunde mer om mångkulturalism, integration och rasism. Orsaken var att de hade diskuterat det i skolan. Andra gruppen, det vill säga börja 7:an gruppen, hade hört om mångkulturalism och integration tidigare men visste inte vad det betydde. Rasism visste båda grupperna vad det är och vad det innebär. Vi hade även med öppna frågor i vår enkät vilket innebär att de själva fick lägga till kommentarer.

8.1 Resultat av cirkeldiagram

För att få en bild av vad deltagarna från båda grupperna svarat på vår enkät har vi valt att ta med diagram från några av frågorna för att visa en tydligare skillnad på svaren. Åttonde klassisternas, eller första gruppens, svar kommer presenteras på vänster sida medan sjätteklassisterna, eller andra gruppens, svar kommer presenteras på höger sida.

Figur 1 Vet du vad integration betyder, åttondeklassister

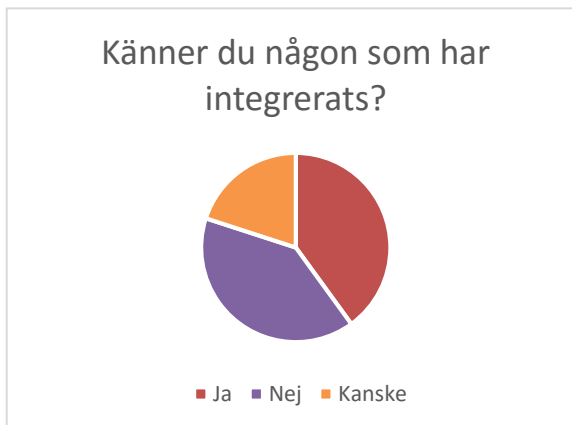

Figur 2 Vet du vad integration betyder, sjätteklassister

Eftersom det här var en fråga där svaren i de olika grupperna var väldigt olika så valde vi att ta med den. Åttonde klassisterna har alla svarat ja på frågan om de vet vad integration betyder. Hos sjätteklassisterna ser man att endast hälften av deltagarna visste vad integration betyder, två vet kanske vad det betyder och en vet inte vad integration betyder.

Figur 3 Känner du någon som har integrerats, åttondeklassister

Figur 4 Känner du någon som har integrerats, sjätteklassister

På frågan om de känner någon som integrerats i samhället svarade åttonde klassisterna igen alla ja, medan sjätteklassisterna svarade två ja, två nej, en kanske och en som valt att inte svara på frågan.

Figur 1 Har du sett rasism i skolan, åttondeklassister

Figur 2 Har du sett rasism i skolan, sjätteklassister

På frågan om de sett rasism i skolan svarade första gruppen 75 procent ja och 25 procent kanske. Andra gruppen svarade 50 procent ja och 50 procent kanske.

8.2 Resultat öppna frågor

I den första öppna frågan bad vi deltagarna nämna organisationer i Finland som arbetar med mångkulturalism. På den här frågan svarade åttondeklassisterna gruppen Amnesty, Väestöliitto ry, Folkhälsan rf, Röda korset, Unicef och American Womans Club.

Sjätteklassisterna svarade Röda korset, Folkhälsan och Plan. Båda grupperna kunde räkna upp väldigt många olika organisationer. Däremot hade åttondeklassisterna fler alternativ som vi inte nämnt under workshopen, Unicef och American Womans Club, medan sjätteklassisterna endast hade ett alternativ, Plan.

I den andra öppna frågan ville vi veta hur deltagarna ansåg att man kan integreras i ett samhälle. Här svarade åttonde klassister att skaffa finländska kontakter, lära sig språket och lagarna, börja skolan, få vänner och få jobb. Sjätteklassisterna svarade att lära sig språket, gå i skolan, få ett jobb, få en studieplats och få vänner. Båda grupperna svarade väldigt lika på frågan och gav dessutom många olika alternativ.

I den tredje och sista öppna frågan ville vi veta om deltagarna hade förslag på vad man kan göra för att minska på rasism. Åttonde klassister svarade att man kan förklara vad det är och varför det är fel, inte vara rasistisk, lära att alla är likvärdiga och lära barn att alla är lika. En svarade även ”vet inte” som svar på den frågan. Sjätteklassisterna svarade att man ska respektera andra som de är och tala om att rasism inte är okej, om att alla ska respektera varandra, att sluta säga fula ord, att hjälpa andra och att alla skulle vara lika värda. Båda grupperna hade även här väldigt bra svar och det var bara en av åttonde klassister som inte visste hur man kunde minska rasism.

9 Sammanfattade diskussioner och avslutning

Mångkulturalism är något som man borde diskutera mera i skolorna. Det är viktigt att börja redan i tidig ålder eftersom man då kan få den kunskap man behöver för att samhället skulle kunna bli så diskriminationsförebyggande som möjligt. Resultatet av vår enkät visar också att lågstadieelever inte känner till mångkulturalism på samma sätt som högstadieelever.

Det var väldigt roligt att skapa både workshopen och enkäten eftersom vi under vår studietid gjort det tidigare och för att vi nu fick fria händer. Att komma på vad vi ville ha i enkäten var inte så lätt från början, men så fort vi fått vår första idé utvecklade vi den ganska snabbt.

Vi valde att göra arbetet tillsammans eftersom vi båda hade väldigt lika idéer om vad vi ville göra och eftersom vi var tillsammans på inspirationsdag till #brafiilis utbildningen. För oss har det varit bra att vara två eftersom man hela tiden haft stöd av den andra under processen. Mot slutet av processen skrev vi på olika ställen, Emma i Åbo och Sabrije i Karis. Det inverkade inte på vårt arbete eftersom vi då hade endast skrivprocessen kvar och vi hade delat upp arbetet sinsemellan. Det gjorde att vi hela tiden visste vad vi skulle skriva. Trots avståndet mellan oss så har vi haft en gemensam plattform, Google drive, där vi laddat upp våra texter så den andra haft tillgång till dem. Ett annat hjälpmedel vi använde oss av var appen Whatsapp där vi regelbundet uppdaterade varandra under processen.

Emma var kontaktperson till Pia Graniittiaho. Samarbetet där lyckades riktigt bra och vi hade god kontakt under den del av examensarbetsprocessen som vi berörde Pia Graniittiaho. Pia var väldigt snabb att svara på mejl och Emma uppdaterade henne regelbundet så att Tjejevillan fick den information de behövde. Trots att avståndet mellan Åbo och Grankulla gjorde att det ibland blev långa dagar så var det inget problem att ta sig från Åbo till Grankulla och tillbaka tack vare tågförbindelser. Vi vill även tacka Tjejevillan för att de ville samarbeta med oss och gjorde vårt examensarbete möjligt.

Vi är själva nöjda med resultatet av vårt arbete. Arbetet i sin helhet har gått smidigt och vi uppnådde det vi ville med workshopen. Det vi hade önskat, som vi inte hade, var fler deltagare i workshoparna. Vi hade fyra i den första, vilket var få och sex stycken i den andra. Syftet att sprida kunskap om mångkulturalism lyckades vi med genom att hålla vår workshop. Det var väldigt tankeväckande, speciellt för sjätteklassisterna, eller ”börja 7:an gruppen”, som inte diskuterat ämnet tidigare. Vårt mål var att deltagarna skulle lära sig något nytt och att workshopen skulle ha en diskriminationsförebyggande påverkan. Första delen av vårt mål, att de skulle lära sig något nytt, lyckades vi med i ”börja 7:an gruppen”. Däremot visste åttonde klassister redan väldigt mycket om ämnet mångkulturalism, vilket gjorde att de inte nödvändigtvis lärde sig något nytt men att workshopen i alla fall var tankeväckande för dem. Vi diskuterade hela tiden det vi berättade om och dessutom ställde frågor där deltagarna fick svara med egna åsikter, som till exempel att de tycker man borde diskutera ämnet redan i lågstadiet.

Under sista träffen med Pia Graniittiaho hade vi en kort reflektion kring hur workshoparna gått, om Tjejevillan kommer gå vidare med workshopen och hur de i kommer arbeta med ämnet mångkulturalism i fortsättningen. Tjejevillan var glada och tacksamma över att vi

hållit vår workshop för deras deltagare, eftersom det här var en introduktion med låg tröskel till ämnet mångkulturalism. Pia sa även att de kommer använda sig av vår workshop som stöd för fortsatt verksamhet inom ämnet mångkulturalism och även för utveckling av en egen workshop med liknande tema.

10 Källförteckning

- Barnavårdsföreningen. (2018). *bvif.fi*. Hämtat från Om oss.
- Cederlund, C., & Berglund, S.-A. (2017). *Socialpedagogik - pedagogiskt socialt arbete*.
- Dahlkwist, M. (2010). *Mobbning, diskriminering och kränkningar - verktyg i värdegrundsarbete*.
- Edling, S. (2012). *Att vilja andra väl är inte alltid smärtfritt - Att motverka kränkningar och diskriminering i förskola och skola*.
- Einarsson, C., & Chiriac, E. H. (2002). *Gruppobservationer teori och praktik*. Lund: Studentlittertur.
- Einarsson, C., & Hammar Chiriac, E. (2002). *Gruppobservationer teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur .
- Ekstrand, G., & Ekstrand, H. (2009). *Klassens tysta*.
- Fredrickson, G. (2003). *Rasism - en historisk översikt*.
- Grahn-Laasonen, S., & Niinistö, S. (den 21 December 2016). *Finlex*. Hämtat från Lagstiftning: <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2016/20161285>
- <http://intermin.fi/sv/polisvasendet/hatbrott>. (2016).
- <http://intermin.fi/sv/polisvasendet/hatbrott>. (2016).
- Infopankki. (u.d.).
- Inrikesministeriet. (2016).
- Ljungberg, C. (2005). *Den svenska skolan och det mångkulturella - en paradox?* Malmö: IMER.
- Lorentz, H. (2009). *Skolan som mångkulturell arbetsplats - att tillämpa interkulturell pedagogik*. Lund: Studentlitteraturen.
- Madsen, B. (2001). *Socialpedagogik*.
- Madsen, B. (2006). *Sociologi - Integration och inklusion i det moderna samhället*.
- Musk, N., & Wedin, Å. (2010). *Flerspråkighet, identitet och lärande*. Lund: Studentlitteraturen.
- ordböcker, S. a. (2015). *Svenska akademiens ordböcker*. Hämtat från <https://svenska.se/> den 17 April 2018
- Polisyркеshögskolan. (2017). *Polamk.fi*. Hämtat från http://www.polamk.fi/sv/polamk_informerar/1/0/antalet_hatbrott_som_kommit_till_kannedom_har_stabiliserats_64811
- Simberg. (2017). *Svenska Yle*.
- Statisticsfinland. (2017). https://www.stat.fi/index_en.html.

- Stier, J., & Margareta, K. S. (2009). *Interkulturellt samspel i skolan*. Lund: Studentlitteratur AB, Lund.
- Trost, J., & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteraturen.
- Utbildningsstyrelsen. (den 5 September 2017). *oph.fi*. Hämtat från Grunderna för läroplanen: www.oph.fi den 2 Maj 2018
- Utbildningsstyrelsen. (u.d.). *Arkivet*. Hämtat från <http://www.oph.fi/startsidan> den 17 April 2018
- van Driel, D., Darmody, D., & Kerzil, D. (2016). Education policies and practices to foster tolerance, respect for diversity and civic responsibility in children and young people in the EU. Luxemburg. Hämtat från http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/study/2016/neset-education-tolerance-2016_en.pdf

Bilaga 1 – Enkät

Mångkulturalism, integration & rasism

Med denna enkät vill vi försöka ta reda på hur väl ungdomarna är insatta i dessa ämnen.

Ålder:

Kommun:

Mångkulturalism (ringa in svaret)

1. Vet du vad mångkulturalism betyder? **JA / NEJ**
2. Känner du någon som har en annan kultur än dig? **JA / NEJ**
3. Borde skolan lära ut mer om mångkulturalism? **JA / NEJ**
4. Nämn en organisation som arbetar med mångkulturalism i Finland: -

Integration (ringa in svaret)

1. Vet du vad integration betyder? **JA / NEJ**
2. Räkna upp sätt att integreras på i ett samhälle:

3. Känner du någon som har integrerats? **JA / NEJ**

Rasism (ringa in svaret)

1. Vet du vad rasism betyder? **JA / NEJ**
2. Har du sett rasism i skolan? **JA / NEJ**
3. Hur kan man minska på rasism? _____

Bilaga 2 – 4 hörn påståenden

Påståenden:

- Har du upplevt rasism i skolan?
- Har du sett rasism i skolan?
- Har du hört någon skämta om en annan persons bakgrund?
- Skulle du börja tala engelska med en person som ser ut att komma från en annan kultur?

Bilaga 3 - Canavas

